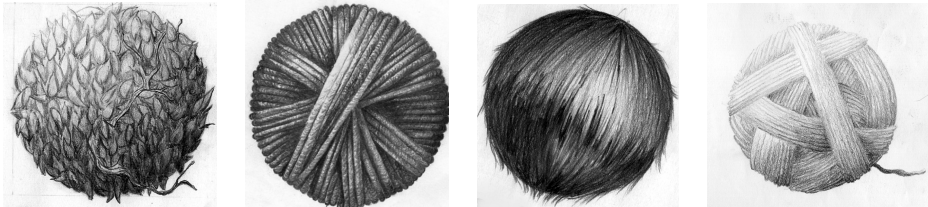

CREATIVITAT AMB EL CLAROBSCUR I LES TEXTURES

Objectius

Aquesta activitat pretén representar en el pla formes esfèriques tridimensionals, reals o imaginàries a través dels efectes lumínics i de l'aparença externa. Es vol captar i dominar l'aplicació de la valoració lumínica. Així s'arriba a configurar gràficament referents tridimensionals reals o imaginaris amb l'ajut de la taca i de la textura.

Descripció de la proposta

Consisteix a passar de la representació d'una forma bidimensional (una circumferència) a una de tridimensional (una esfera). Mitjançant la textura es converteix l'esfera en un objecte real o imaginari amb l'aspecte d'un material concret o d'un objecte particular.

Aspectes didàctics i metodològics

Es dibuixen, amb el compàs o a mà alçada, 5 circumferències de 10 cm de diàmetre en un paper format DIN A3 o bé de 8 cm en un format DIN A4 (en funció del nivell en que es porti a terme l'exercici). Es dibuixa de manera suau per convertir aquestes figures bidimensionals en la representació d'esferes tridimensionals a través de l'aplicació del clarobscur.

Es poden explicar els conceptes de lluentor, penombra, ombra pròpia, ombra projectada i reflex que produeix la llum en incidir sobre una esfera, sigui a la pissarra, sigui amb imatges o bé en una esfera real. La font o punt lumínic que cada una de les circumferències rebrà pot estar situat en la mateixa posició i tenir la mateixa direcció en totes elles o bé ser diferent per a cada una. A través de la valoració tonal o gamma de grisos i d'una adequada gradació d'aquesta, s'ha d'aconseguir donar la sensació de volum i convertir una figura plana en una altra d'aparença tridimensional. S'ha d'incidir també en aspectes com la importància de l'expressivitat de la línia (prima, gruixuda, forta, suau...) que adquireix en el contorn per acabar d'aconseguir l'aparença volumètrica desitjada, i també en el dintorn, tot depenent de l'objecte que es representi.

La segona part consisteix a donar l'aparença d'algun material en aquestes representacions volumètriques d'esferes a través de les qualitats gràfiques que la textura visual els proporciona. Es tracta de convertir-les en aparents esferes de fusta, vidre... o bé en elements coneguts com una pilota, o bé en objectes irreals, purament imaginatius i creatius.

L'activitat pot abraçar un període de temps d'un parell d'hores, màxim tres.

L'avaluació valorarà la capacitat analítica, la capacitat de representació volumètrica a través de la línia i/o la taca, l'habilitat i destresa expressiva en l'ús dels mitjans gràficoplàstics, la capacitat de configurar en el pla formes volumètriques amb interpretació dels efectes de llum i ombra amb gradacions de valor, l'habilitat interpretativa en la representació i la destresa expressiva en l'ús dels

mitjans gràficoplàstics amb plantejaments innovadors. També es valorarà la creativitat i imaginació en la tramesa de sensacions provinents de la realitat exterior o de la pròpia imaginació.

Recursos emprats

-Eines de dibuix: Paper, llapis, goma, compàs. -Projecció d'imatges explicatives referents al Clarobscur. -Explicació a la pissarra o digitalment de l'aplicació del Clarobscur en cossos de revolució especialment en l'esfera. -Dibuixos d'altres treballs dels alumnes.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

El tractament del clarobscur com a estudi de les variants lumíniques és un element pràcticament constant en la majoria d'exercicis d'Educació visual i plàstica. La textura com a efecte gràfic serveix per identificar qualitats gràfiques de matèries i objectes, no donant-li més importància que la que té de labor, d'ofici, com a mètode de procedir en l'observació i en l'execució. La part creativa permet idear no solament objectes reals sinó també imaginaris.

Alumnat a qui s'adreça especialment

L'exercici proposat pot anar destinat a diferents nivells, tant a l'ESO com a la matèria de Dibuix de Batxillerat d'Arts; sempre en funció de la qualitat gràfica que es desitgi aconseguir i del grau imaginatiu i de creativitat que tingui l'alumnat.

Interdisciplinarietat, transversalitat, relacions amb l'entorn

Connexions amb Tècniques d'expressió gràficoplàstica i Volum.

Documents adjunts

-Document amb imatges orientatives per al professorat poder portar a terme l'activitat:

MP_creativitat_clarobscur_textures.

-Document amb exercicis com a material complementari a tall d'exemple portats a terme per alumnes:

MPC_creativitat_clarobscur_textures.

Nota: Les imatges de l'encapçalament de la fitxa corresponen a fragments de treballs d'alumnes de la classe de Dibuix Artístic II de Batxillerat Artístic del curs 2013-2014 de l'Institut Torre del Palau de Terrassa realitzades a proposta del professor. Corresponen d'esquerra a dreta a: 1-Janka Alcaraz 2-Pilar Català 3-Miranda Pastor. 4-Mireia Sánchez.

Autoria

La proposta s'ha portat a terme durant els cursos 2012-13 i 2013-14 a la classe de Dibuix Artístic II de segon curs de Batxillerat Artístic Plàstic i a l'Optativa de Visual i Plàstica de primer d'ESO de l'Institut Torre del Palau de Terrassa a càrrec del professor Esteve Prat Paz.

